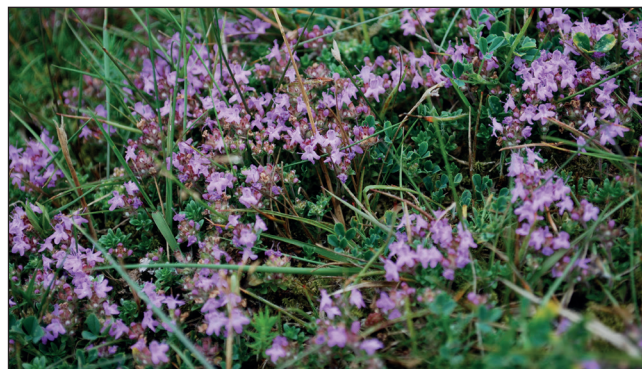

Backtimjan – både aromatisk och helande

I sandstäppens starkt hotade naturtyp där bl.a. sandnejlika, stor sandlilja, tofsäxing utmärker sig, finns ytterligare en art som bör omnämnas och det är backtimjan (*Thymus serpyllum*). Var du än går på heden i Haväng finns backtimjan under dina fötter som en mjuk väldoftande matta. Den upplevs som en mattliknande växt men egentligen bildar backtimjan långa stjälkar som växer till en miniatyrbuske och har ett krypande växtsätt längs markytan. Ofta ser man bin och humlor dras till de små rosalila till blålila blommorna och ibland besöks de av den ovanliga svartfläckiga blåvingen som har just backtimjan som värdväxt.

Backtimjan doftar mycket kryddaktigt, det känner man speciellt om man gnuggar bladen i händerna. Framför allt trädgårdssorter av backtimjan används i matlagning som smakhöjande krydda och det är ju inte förvånande, men att backtimjan också använts i traditionell folkmedicin mot andningsproblem och matsmältningsbesvär är inte lika känt.

Trots den torra sommaren i Haväng har backtimjan blommat flitigt och senast i september när jag vandrade över heden lyste blommorna med sin intensivt

Backtimjan på Lindgrens backar i Haväng.

Foto: Susanne Brogårdh-Roth

rosalila färg i det annars ganska torra gräset. Detta är ju typiskt för sandstäppens arter att de trivs i sandig, solig och torr miljö där fukten i marken lätt avdunstar. I sådan livsmiljö skulle många andra växter vissnat för längesedan.

/SBR

Havängsvandringen 7 augusti

Överstelöjtnant Peter Nilsson, Stf chef P7, talade om Ravlunda skjutfälts historia och framförallt om dess framtid.

1943 skapades Ravlundafältet genom att staten köpte upp ett område på 750 hektar som sträckte sig från Verkeån i söder och till en linje strax söder om Knäbäck och som i väster begränsades av väg 19.

1956 utökades fältet med ytterligare 700 hektar genom att Knäbäck och området norr om införlivades så att fältet nu begränsades av Verkeån i söder och Julebodaån i norr.

1993 köptes området från Maglehem till Juleboda och skjutfältet är idag cirka 1700 hektar och sträcker sig 22 kilometer ut i Hanöbukten.

Under skjutfältets första 40 år så sköts det mellan två- och trehundra dagar per år men det minskade successivt från början av åttiotalet och var i början av tvåtusentalet nere på trettio till fyrtio dagar per år för att sedan snabbt öka i samband med Rysslands agerande i Georgien och Ukraina. Idag har försvaret en miljökoncession på 190 dagar per år men har skjutit cirka 120 dagar de senaste åren och kommer att fortsätta på

den nivån men genom att man åter börjar att använda stridsvagnen Leopard så kommer nivån på buller att gå upp. Det är inte bara när man skuter skarpt som fältet är stängt utan även när man övar andra moment så idag är det stängt för fordon under en stor del av året men helt öppet under stor del av sommaren.

Försvaret har idag svårt att rekrytera rätt personal och man provar därför nya lösningar med deltidsanställda samt projektanställda under åtta år samtidigt som hemvärnet utökas och spelar en stor roll i försvaret av Sverige. Svensk trupp gör dessutom insatser runt om i världen och idag är det svårt att fullgöra alla uppgifter som försvarsmakten har och efterhand som läget runt Östersjön blir allt mera spänt så kommer det att behöva utbildas mycket mera personal och en viktig plats för detta är Ravlunda skjutfält och eftersom man kan använda Hanöbukten så har det också möjligheter som andra skjutfält inte erbjuder.

Det kom ett fyrtiotal personer till evenemanget som hölls vid Dammåkra och det ställdes väldigt många frågor till Peter Nilsson, som var vänlig att ta ett par timmar av sin söndag till detta.

Ordföranden har ordet

Efter en lång vacker och torr sommar och höst så har regnen kommit och Verkeån har svällt upp till sina breddar och skapat nya utlopp och samtidigt har det varit kraftiga nordostliga stormar under flera veckor vilka har vräkt upp tång, alger och fiskeredskap på stranden. Gässen har inväntat det bättre vädret och är nu på väg söderut i jättelika sträck som avlöser varandra och det är ett väldigt kacklande ovanför Haväng. Korna har tagits hem till Stigalund och ensilagebalarna har öppnats till både kor, får och hästar och alla förbereder sig för vintern, som att döma av mängden bär på buskar och träd, kan komma att bli kall och kanske besvärlig.

Cykelleden från Ravlunda till Kivik detaljplaneras och kommer att följa väg 9, från Ravlundakorset till Ängdala på östra sidan och sedan på den västra fram till Kivik. Tyvärr kommer den inte att byggas förrän 2019 på grund av budgetutrymme men den är efterlängtd. Den gula vandringsleden är välutnyttjad, även om

Eurando hade betydligt mycket mindre deltagare än vad man hade räknat med, och det innebär att vi har mycket besökare i Lindgrens Länga och vid Öradekaren. Tyvärr så fortsätter förfallet av dessa trots våra försök att få tillstånd en reparation av träverket och de stora vattenmängderna under den sista tiden har förvärrat situationen.

Sandblottorna som man har gjort i projektet Sand-Life håller på att växa igen och någon egentlig sandstämp har det inte skapats i Haväng trots att man lagt ner mycket pengar på att försöka och jag tycker att vi hädanefter skall låta djuren och naturen sköta detta och glädjas åt resultatet.

Under allhelgonahelgen så lyser Österlen och det är slutet på säsongen och det blir en betydligt stillsammare tid fram till påsk och i styrelsen planeras aktiviteterna för nästa år och vi hoppas att kunna bjuda på trevlig Havängskväll och en intressant Havängsvandring 2017.

Havängskvällen 16/7

Ca 35 medlemmar hade "bänkat" sig på slänten framför Lindgrens Länga denna gråkulna kväll. Efter årsmötesförhandlingarna, i ordförandens frånvaro ledda av vice ordf. Susanne Brogårdh, berättade glaskonstnären Elna Jolom (bilden nedan) från Norra Björstorp på ett personligt och levande sätt om sitt konstnärskap och om Glasriket Österlen. Kvällen avslutades med musikunderhållning i form av sång med gitarrackompanjemang av konstnärsparet Nina och Morgan Eriksson från Kivik.

Den pigga stenskvättan

Om man vandrar på Lindgrens backar eller längs stranden vid Stenörens Ålabod och ser en liten fågel med lysande vitt på stjärten flyga iväg då kan man vara ganska säker på att man stött på en stenskvätta. Ofta sätter den sig väl synlig på en stängselstolpe eller i toppen av en buske. Den upp-och-nedvända tjärade homman vid Ålaboden liksom ryggen på bodens tak är favoritplatser, se bilden.

Om man har tillfälle att se detaljerna, t ex i en kikare, syns ett smalt ljust ögonbrynsstreck och – om det är en hane – en "förbrytarmask" i form av ett tydligt svart band från näbben och förbi ögat. Den korta stjärten, den upprätta kroppshållningen och de pigga och knixiga rörelserna avslöjar arten även om man inte ser några färger.

Stenskvättan förekommer i öppna landskap i hela landet. Den är en sommargäst i Havängstrakten som dyker upp i april och stannar till september. Vintern tillbringar den i Afrika söder om Sahara. Boet ligger på marken eller i en skreva bland stenar ofta i en stenmur.

HR

Stenskvätta (ung hane) på Ålabodens rygg.
Foto: Henning Rodhe